

Rozpočet EU a daňové souvislosti

Prezentace 5. přednáška

Hospodářské politiky EU

Filip Křepelka, 2024

Základní termíny

- Srovnání s rozpočty států, měst, obcí...
- Rozpočtový rok
- Rozpočtový výhled.
- Rozpočet: rozpočtový plán
- Rozlišení mandatorních a nemandatorních výdajů
- Naplňování: méně či více odpovídající plánu
- Závěrečný účet: vyhodnocení hospodaření.
- Kontrola hospodaření

Rozhodování o rozpočtu EU

- Evropská komise
 - Rada EU
 - Evropský parlament
 - Evropský účetní dvůr
-
- Striktní lhůty pro jednotlivé kroky.
 - Rozpočtový výhled na sedm let: nyní 2021 – 2027.

Využívání prostředků EU

Pravidla pro nakládání s prostředky

Dotace jako veřejnoprávní plnění

Též možnost smluvních závazků a jejich proměny.

Nutnost ochrany finančních zájmů EU.

Vstup do trestního práva členských států, což je jejich kompetence.

Příjmy rozpočtu EU

- Plán 2024
- Výnos z cel z dovozu ze třetích států (EU jako celní unie): 17.6 G EUR
- Podíl z výnosu DPH: 17, 9 G EUR
- Příspěvek podle výkonů členských států: 119 G EUR
- Další: 8,8 G EUR
- Celkem: 163 G EUR

Výdaje rozpočtu EU

- Vzletná označení položek! V miliardách eur.
- **21,5** – Jednotný trh, inovace a digitální oblast (věda?)
- **73** – Soudržnost, odolnost a hodnoty (hlavně kohezní/regionální politika.
- **57** – Přírodní zdroje a životní prostředí (hlavně zemědělská politika.
- **3,1** – Migrace a správa hranic
- **1,8** – Bezpečnost a obrana
- **17,2** – Sousedství a svět
- **10,6** – Evropská veřejná správa
- **2,8** – Zvláštní nástroje
- **169,5** – Celkem

Rozpočet 2 a rozpočet 3

- Zásada vyrovnanost rozpočtu.
- Zachraňování předlužených států: Evropský stabilizační mechanismus, poskytující záchranné půjčky (viz problematika jednotné měny).
- 2020 Next Generation EU: společné dluhy dílem za účelem zachraňování, snazší zadlužování?
- Jaká je dlouhodobá perspektiva hospodaření EU?
- Zadlužení členských států vyžádané EU?

Srovnání rozpočtu s běžnými mezinárodními organizacemi

- Několik stovek mezinárodních organizací.
- Běžné mezinárodní organizace financují jenom vlastní fungování.
- Zlomek rozpočtu EU.
- EU je tímto jedinečná nadnárodní organizace.

Srovnání rozpočtu se státy

- EU zlomek: 1.14 % HDP
- Státy včetně členských: třetina až polovina (33-50%)
- Co Evropská unie nefinancuje: policie, armáda, školství, zdravotnictví, sociální péče, důchody, infrastruktura (silnice), obslužnost apod., úřady členských států.
- Ale také soudní a správní výkon vlastního práva a vlastních politik zabezpečují do značné míry členské státy.

Srovnání rozpočtu s US federal government

- USA: polosociální stát
- Cca. 35 % HDP
- Federal govt: $\frac{1}{2}$
- State govts: $\frac{1}{4}$
- Local govts: $\frac{1}{4}$
- Co financuje federace: armáda, federální administrativa, federální policie, federální sociální a zdravotní programy, příspěvky na školství.
- Financování federálními daněmi.

Připomenutí role EU v daních –

- EU nemá vlastní daně: viz příjmy
- Nicméně zasahuje do daní ve členských státech.
- DPH a spotřební daně – koordinace, kooperace a harmonizace ve vazbě na volný pohyb zboží a služeb.
- Daň z příjmu – kompetence členských států, ani koordinace není svěřená EU, členské státy uzavírají smlouvy o zamezení dvojího zdanění, ovšem z pohybu osob a služeb mohou vyplývat korekce.
- Odvody na sociální a zdravotní zabezpečení: příslušný stát pro sociální zabezpečení.

Závěr: absence sociálního eurostátu

- Debata o zaměření a rozsahu státu včetně sociálního angažmá – a tedy také jeho ekonomického zajištění (daně) - je politická.
- Nemožnost federalizace EU: no démos thesis.